

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU OECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Inalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România . . . . . 40 lei
 6 luni . . . . . 20 „
 3 luni . . . . . 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

A apărut, în editura *Curierului Judiciar*, **IDEIA SOCIALISTĂ ȘI KARL MARX**, studiu critic de Anibal Teodorescu, doctor în drept din Paris, avocat, (352 pag. format mare). Prețul 6 lei.

SUMAR

Deschiderea noului an judecătoresc: *Rolul Ministerului Public și al apărării în afacerile penale*, discurs rostit de d-l procuror de Curte Drăghici cu ocazia solemnității la Curtea de apel București.

Răspunsul d-lui Prim-președinte Sc. Popescu.
 Bibliografia.

**DESCHIDEREA NOULUI AN JUDECĂTORESC
1907—1908**

Ca și în anii trecuți, și de data aceasta deschiderea noului an judecătoresc s'a sărbătorit cu ceremonialul obicinuit la toate Curțile din țară.

La Inalta Curte de Casație, ședința s'a deschis sub președinția d-lui Chr. Pherikyde, prim-președinte, iar fotoliul Ministerului Public a fost ocupat de d-l procuror-general Ciru Oeconomu.

Anul acesta, la această Inaltă Curte nemai ținându-se obicinuitele discursuri, conform art. 73 din legea Curții de Casație, d-l prim-președinte a procedat la tragerea la sorți a d-lor judecători pentru compunerea secțiunilor Inaltei Curți *).

La Curtea de apel din București discursul de deschidere a fost ținut de d-l procuror de secție Drăghici, care a vorbit despre: **Rolul Ministerului Public și al Apărării în afacerile penale.**

D-l prim-președinte Sc. Popescu, răspunzând d-lui procuror, ca și în anul trecut, a atins mai multe chestiuni în legătură cu Magistratura și Politica.

Răspunsul d-lui prim-președinte a produs mare senzație în cercurile juridice și politice.

La Curtea de apel din Craiova, discursul de deschidere a fost ținut de d-l procuror de Curte N. Geblescu, care a vorbit despre arzătoarea chestiune la ordinea zilei: **Răzcoalele țărănești și Instituția juraților.**

*) A se vedea compunerea Curților și Tribunalele în pag. 2-a a S1plimentului.

D-l prim-președinte Orman a răspuns acestui discurs, schițând câte-va modificări ce ar trebui introduse instituțiunii Curței cu jurați.

La Curtea de apel din Galați, discursul de deschidere a fost ținut de d-l procuror-general Alexiu, care a vorbit despre: **Elementul ce trebuie să servească ca criteriu în aplicarea pedepselor la criminali.**

D-l prim-președinte Panait Ionescu a răspuns la acest discurs.

La Curtea de apel din Iași, discursul de deschidere a fost ținut de d-l procuror de Curte Stoienescu, care a vorbit despre: **Presumpția Muciană.**

D-l prim-președinte Burada, a răspuns acestui discurs.

Discursurile de anul acesta interesând de aproape lumea juridică, le vom publica treptat în ziarul nostru.

Incepem astăzi cu discursurile de la Curtea de apel din București:

**ROLUL MINISTERULUI PUBLIC ȘI AL APĂRĂRII
IN AFACERILE PENALE**

(Discurs rostit de d-l G. A. Drăghici, procuror de secție al Curții de apel din București, cu ocaziunea solemnității deschiderii anului judecătoresc 1907—1908)

Rolul ministerului public este de a trimite înaintea justiției represive pe individul căruia i se impută un fapt penal; iar persoana care îndeplinește acest rol este un membru al corpului social, un magistrat care reprezintă corpul social. Sub vechia monarhie franceză, funcțiunile ministerului public erau îndeplinite de către magistrați cari erau imamovibili.

Avocații generali aveau singur dreptul de a vorbi în audiențele tribunalelor, și cu toate că recunoșteau autoritatea procurorului general ca șef, ei nu-i cereau nici odată avizul și nici nu erau ținuți să-l consulte; superioritatea acestuia față de ei nu era de cât de o noare; ei erau cu totul independenți de dânsul, așa că opiniile și modul lor de a se conduce în actele de serviciu nu erau supuse influenței acestuia.

Mai târziu însă, prin legile imperiale, în timpul lui Napoleon I, ministerul public fu constituit după vederea puterii absolute; acest principiu fu fixat prin legea din 20 Aprilie 1810, iar decretul imperial din 6 Iulie acelaș an, îl completează, aducându-i dezvoltările necesare.

Prin această lege, avocații generali și procurorii im-

perială de pe lângă tribunalele de prima instanță, fură creați substituți ai procurorului general și puși imediat sub direcția sa, având însărcinarea de a urmări crimele și delictele, precum și de a lua concluziuni în ședință.

Este, după cum vedem, organizarea ce o au și astăzi parchetele noastre.

Ordinul avocaților însă n'a suferit de cât foarte puțin schimbări în condițiile sale de existență în disciplina și în regulile sale.

La noi, instituția baroului, care datează din timpul Regulamentului organic, a fost modificată prin legea de la 1866, apoi prin aceea de la 1884 și în fine prin aceea din anul acesta, datorită inițiativei și stăruinței puse de distinsul avocat și decan al corpului de avocați din București, d-l Mihail Antonescu, căruia îi revine tot meritul și toată lauda pentru dispozițiunile utile și morale introduse în lege.

A fi apărătorul văduvei și al orfanilor, a protege pe un acuzat contra erorilor, a distruge aparențele cari întunecă adevărul, a demasca pe calomniatori, a învinge ura, a dejuca intrigile și persecuțiunile, a face să triumfe dreptatea pentru toți și în contra tuturor, este cea mai nobilă și mai frumoasă misiune; este tot ce poate fi mai înălțător și mai sublim.

Când înaintea Tribunalului de represiune, unde se discută viața, onoarea și libertatea omului, apărătorul reușește a dovedi inocența individului pe nedrept acuzat, fapta sa merită toată lauda și recunoștința societății.

Dacă magistratii sunt chemați ca să apere societatea de turburările cari ar amenința-o în liniștea ei și să pedepsească pe autorii crimelor și ai delictelor, nu e mai puțin adevărat că pentru siguranța publică, trebuie ca acuzățiunile nedrepte să fie respinse și un om să nu fie considerat ca vinovat, numai pentru că e acuzat, căci poate să fie victima erorilor sau a pasiunilor ce se desfășoară împotriva sa; el trebuie deci să fie apărat în contra acestor erori și pasiuni. Dar pentru ca apărarea să se poată face pe deplin, ea trebuie să fie cât se poate de liberă.

Ministerul public adună probele și le expune înaintea judecătorilor, căutând a dovedi vinovăția acuzatului, prin toate mijloacele permise de lege.

Apărătorul se silește la rândul său a convinge pe judecători de inocența acuzatului, sau de eroarea acuzării.

Această încercare de a convinge despre culpabilitate sau inocență, despre dreptate sau nedreptate, despre adevăr sau minciună, trebuie să paseze de-o-potrivă inimile; ea reclamă aceeași autoritate de cuvânt, aceeași energie, și când lupta e deschisă între un acuzător și un apărător, ea trebuie să se facă cu arme egale.

Dar precum orî-cine s'ar mira văzând pe un reprezentant al ministerului public că urmărește cu timiditate, fără ardoare și fără pasiune, pe autorul unei crime monstruoase, a unui atentat îndrăzneț, a unei trădări lașe, a unei calomnii infame, tot așa s'ar mira văzând pe un apărător că ia o atitudine umilă în cauza ce o apără.

Avocatul poate să critice și să discute actele ministerului public, fără a se putea zice că lipsește de respectul datorit magistraturii. Uneori chiar atacurile sunt permise, căci ele însuflețesc și colorează elocvența judiciară.

Nu trebuie însă totuși, ca avocatul în pledoaria sa, să se depărteze de buna cuviință; el trebuie să păstreze și să observe în discuțiile ce le are cu ministerul public, formele urbanității pe care regulile le prescriu către proprii săi confrăți.

Apărarea trebuie să fie liberă; dar această libertate are și ea marginile ei; ea nu poate depăși necesitățile debaterilor judiciare fără a nu aduce desordine; legiuitorul n'a fixat într'un mod absolut și sigur limitele libertății apărării, căci cerințele ei sunt atât de variate chiar în aceeași cauză în cât e imposibil de a le reglementa mai dinainte. După legislația noastră penală, ministerul public e pus zilnic față de barou, și ministerul public fiind un magistrat el are drept la respectul tuturor. O întrebare care se impune e aceasta: avocatul care ia cuvântul pentru a distruge efectul requisitorului asupra judecătorilor, este el ținut din cauza calității adversarului său să-l trateze cu rezervă, sau are el dreptul să uzeze de aceeași libertate ca față de orî care adversar? Chestia e gravă; dar un studiu conștiințios ne arată că între ministerul public și apărător trebuie să existe aceeași libertate și că amândoi trebuie să se servească de aceleași arme. Fără această reciprocitate nu poate fi egalitate în luptă și prin urmare nici destule garanții în contra erorilor judecătorești.

Magistratura și baroul au aceeași origine. În Franța, judecătorii și avocații multă vreme nu s'au deosebit unii de alții de cât prin aceea că rolurile lor în administrația justiției diferințiau între ele.

Titluri, privilegii, onoruri și chiar portul erau aceleași, așa că D'Aguesseau cu drept cuvânt a putut zice că «l'ordre des avocats est aussi ancien que la magistrature, aussi nécessaire que la justice».

Avocatului nu i se cere numai ca să aibă sentimentul independenței sale, dar i se cere și cel mai mare respect de legile țării și de magistratul însărcinat cu aplicarea lor. Când aceste două condițiuni sunt întrunite ele dau baroului cea tare de disciplină care face din el una din cele mai puternice instituțiuni.

În ce privește ministerul public, el n'a avut altă dată organizația înțeleaptă pe care o are astăzi. În timpul vechei monarhii franceze, regii alegeau dintre avocați pe cei mai culți, mai iubitori de adevăr, mai probi și mai cu bună reputație, și-i însărcinau cu apărarea afacerilor contencioase a domeniilor lor sub titlul de procurori sau avocați regali, pe când ceilalți avocați erau cunoscuți sub numele de avocați generali pentru că apărau interesele particularilor.

Atribuțiunile procurorilor sau avocaților care se numeau «gens du roi» erau diferite. Procurorul regelui redacta concluziile pe care trebuia să le ia pentru rege, iar avocatul regelui lua cuvântul în audiență.

Încetul cu încetul atribuțiunile ministerului public se întinseră; dreptul de a urmări infracțiunile la legea penală se concentrau tot mai mult în mânele sale. Rolul său era de a supraveghea interesele celor incapabili, de a observa executarea hotărârilor judecătorești, așa că el deveni cu timpul un intermediar firesc între justiție și administrație.

Multă vreme încă așa numiții «gens du roi» atunci când afacerile regelui nu erau tocmai numeroase și urgente, se ocupa și de afacerile particularilor. În secolul al 16-lea avocații regelui luară titlul de avocați generali pe care încetară de a-l mai purta ceilalți membri ai baroului. Mai târziu ei căpătară prin diferite ordonanțe regești dreptul de a ocupa diferite funcțiuni care făcură din ei adevărați magistrați, interzicându-li-se în același timp de a se mai ocupa cu afaceri particulare.

Origina acestei magistraturi avu o mare înrăurire asupra destinului său; acei care îndeplineau aceste importante funcțiuni păstrară sentimentul independenței la

care țin atât de mult membrii baroului. Inamovibili ca și toți ceilalți membrii ai parlamentului, ei apărau cu devotament și ardoare legile monarhiei și aduceau serviciu salutare țării prin independența și fermitatea caracterului lor.

Avocații generali se conformau cu strictețea maximeilor baroului, și în orî și ce ocazie, ei căuta să arate devotamentul și respectul lor pentru dănele. În acele timpuri, a fi înscris în capul tabloului de avocați, era unul din cele mai frumoase privilegii.

Denis Talon, în discursul ce-l rosti în parlament la 27 Ianuarie 1867, declară «que les plus grands avantages des charges que les avocats généraux ont l'honneur d'accepter, c'est celui d'être le premier de l'ordre des avocats, d'être à la tête d'un corps si illustre duquel ils estiment à l'honneur de faire partie». Iar Omer Talon, care a ocupat funcțiile ministerului public, zicea că pentru a putea să îndeplinească cu succes această însărcinare, nu putea să fie mai bine preparat pentru ea, de cât după o practică de 18 ani de avocatură.

Considerația și stima de care se bucura baroul, se datoră respectului ce-l avea pentru legi și pentru magistrați, precum și nestrămuteții țării, cu care veghea la menținerea onoarei profesionale.

Dacă ordinul avocaților primea în sânul său pe orî care voia să facă parte din el, și dacă tabloul ordinului era ca un azil și ca un loc de libertate pentru toți cei cari profesau cu onoare și demnitate avocatura, el înlătura cu rigoare pe toți acei a căror considerație era pătată, chiar dacă persoana eră una din acele care ocupase cea mai înaltă demnitate în stat. Astfel fu cazul cancelarului Poyet, care fiind suspendat din această funcție și voind să reintre în barou, i se refuză această cerere, pentru motivul că purtarea sa la Curte, dezonorase roba. Când onoarea profesiei era atacată într'un resort, avocații din celelalte resorturi făceau cauză comună cu cei dintâii. Ordinul avocaților nu neglija nimica din prerogativele sale; el avea necontenit grija să observe ca independența și cinstea să nu-i fie știrbite.

Când întâmplător vre-un magistrat aducea o ofensă unui membru al baroului, ordinul cerea imediat reparațiunea convenită de la cei în drept. Așa fu cazul avocatului Dumoulin, pe care primul președinte Christophe de Thou îl apostrofase în ședință. Acest magistrat, recunoscând greșala sa, caută s'o repare, și în ziua următoare, după terminarea apelului proceselor, îi adresă în public scuze, atât lui Dumoulin, cât și colegilor săi.

În anul 1579, avocații se văzură loviți în demnitatea lor prin dispozițiunile vexatorii a ordonanței de Blois, care le impunea obligațiunea ca în actele ce vor dresa, să facă mențiuni și de suma ce vor primi ca onorari.

Ordinul avocaților simțindu-se atins în delicateta sa prin această ordonanță, nu i se supuseră cu rigurozitate, așa că Parlamentul de Paris, 1602, fu silit să ordone din nou executarea ei în mod sever. Atunci avocații, în număr de 107, adică toți câți erau înscrisi în tablou, își dădură demisia și se îndrumară doi câte doi spre grefă pentru a depune toca și roba. Față de această protestare, Parlamentul încercă mai întâiu să însărcineze cu pledarea afacerilor pe procurori, dar văzând dificultățile de care se isbia, fu silit să renunțe la punerea mai departe în aplicare a zisei ordonanțe.

Armonia dintre barou și magistrați era atunci foarte strânsă; și cum adeseori magistrații și chiar demnitarii cei mai înalți ai statului se alegeau dintre avocați,

când se întâmpla ca un membru al baroului să fie chemat la demnitatea de magistrat sau la cea de cancelar, cum a fost D'Aguesseau, tot baroul sărbătorea acele numiri.

De asemenea, când un magistrat se întâmpla să cadă pe nedrept în disgrație, baroul întreg se ridica și-i lua apărarea. Ast-fel în timpul minorității lui Ludovic al XIV-lea, Omer Talon, care era avocat general, fiind exilat, toți avocații se dădură de partea lui și manifestară în public simpatiile lor pentru acest magistrat, care în urmă fu rechemat și reintegrat în funcțiunile sale.

Mai târziu, când avocații Parlamentului fură înlocuiți prin oameni devotați cancelarului, baroul declară grevă și nu mai voi să pledeze înaintea nouilor numiți. Câți-va însă să se separe de colegii lor, și reluându-și profesiunea se prezintă înaintea Parlamentului, iar patru dintre ei voind să se arate și mai supuși, se duseră chiar la cancelar pentru a-i declara că aprobă fapta sa. Ei fură însă desaprobați și înconjurați de disprețul public.

Cu venirea lui Ludovic al XVI-lea la tron, justiția își reluă cursul ei regulat și parlamentele se compuseră de adevărații și demni magistrați.

Dar peste câți-va ani, vechea monarhie căzând, căzură și ea și parlamentele. Atunci ordinul avocaților mișcat de un înalt sentiment de onoare ceru cu insistență dizolvarea lui pe care o și obținu după multe stăruinți.

După revoluția din 1789 se stabiliră noi raporturi între ministerul public și barou. În afacerile civile ministerul public își da avisul după terminarea pledoariilor. Afacerile criminale nu se mai discuta în audiență; de la ordonanța de Villers-Cotterets care a fost opera cancelarului Poyet, toată instrucția se făcea în scris; aceasta era dăunător pentru justițiabili, căci or câtă grijă ar fi avut magistrații ca justiția să nu pice în eroare, totuși absența desbaterilor orale și contradictorii dădu loc la multe și ireparabile erori.

În secolul al XVIII-lea cei mai distinși criminaliști găsiră că instrucția scrisă trebuie complectată prin desbateri orale; această părere fu primită de toți jurisconsultii timpului și trecută în lege. Cu modul acesta se da justiției garanțiile pe care era în drept să le ceară.

De aci în colo atribuțiunile ministerului public primiră o nouă modificare, membrii săi deveniră solidari și amovibili.

Avocații perdură organizația lor în 1791 și multă vreme încă nu putură s'o refacă. Napoleon I care era un dușman hotărât al avocaților nu le dădu nici un sprijin în vederea reorganizării lor. Abia în 1810 ordinul avocaților fu reconstituit printr'un decret care poartă data de 14 Decembrie.

Numirile de membrii în consiliul de disciplină și alegerea decanului erau încredințate procurorului general.

Decretul din 1810 fu modificat prin ordonanța din 1822 care prin art. 45 redădu baroului vechea sa forță.

După principiile generale ale legislațiunii noastre penale, pentru ca lupta judiciară dintre părțile cari se află în prezență să fie egală, se cerea ca ea să fie liberă, și atât ministerul public cât și apărarea, să se bucure de aceleași privilegii.

Pentru unele persoane, ministerul public este singurul amic al societății și singurul ei bine-voitor; iar avocatul e privit aproape ca un dușman.

Mai sunt unii cari cred că cu cât drepturile apărării vor fi mai restrânse, cu atât societatea va fi mai bine servită.

Aceste păreri trebuiesc însă combătute, căci or cât de eronate ar fi ele, totuși își fac drumul lor și capătă adepti.

Societatea e reprezentată într'un proces atât de ministerul public cât și de apărare, sub diferite fețe. Dacă în susținerea acuzării, ministerul public își desvultă toată energia pentru a dovedi culpabilitatea acuzatului și a ajunge la reprimarea faptului comis, avocatul aduce și el la rândul său un serviciu societății, dacă reușește a proba inocența unui prevenit și a obține achitarea lui.

Dacă societatea este în drept să vadă cu ochi răi indolența sau neglijența ministerului public și să i aducă un blam din această cauză, ea se simte în același timp adânc lezată, când apărarea e defectuoasă sau nu e liberă.

Când judecătorii faptului sunt în îndoială asupra culpabilității acuzatului, ei pronunță achitarea lui, căci magistratul nu trebuie să se mulțumească numai cu probabilități în loc de dovezi, pentru a motiva o condamnare.

Situațiunea unui acuzat în caz de dubiu este favorabilă și legiuitorul n'a voit să autorize o condamnățiune, pentru că e mai de preferat impunitatea unui criminal, de cât osândirea unui inocent. Înaintea Curții cu jurați, acuzatul mai beneficiază și de alte avantagii, pe care legea i le acordă. Astfel, dacă verdictul e dat cu paritate de voturi, acuzatul e achitat. Dacă verdictul e afirmativ și acuzatul condamnat, el poate face recurs în casațiune, pe când or-ce recurs este interzis în contra ordonanței de achitare; ministerul public poate face recurs numai în interesul legii. În fine, încă un avantaj al acuzatului mai e și acela că apărarea are privilegiul de a vorbi cea din urmă, așa că ea poate avea o foarte mare înrăuire asupra convingerii juraților.

Avocatul apără și atacă rând pe rând; el apără pe client și atacă pe adversar. Având la dispoziție ca și adversarul său arme de ofensivă și defensivă, dânsul singur știe cum trebuie să se servească de ele pentru a-și asigura triumful;—dacă alegerea armelor ar fi numai un drept al ministerului public, atunci lupta n'ar mai fi egală, așa că atât spiritul legii cât și demnitatea ei ar fi lovite.

Avocatul are dreptul de a căuta să distrugă efectul rechizitorului, și dacă reușește în aceasta, el își atinge scopul și scapă pe client de condamnățiunea ce-l amenință; dar pentru a ajunge la acest rezultat, el trebuie să lupte cu curaj, căci dacă argumentațiunea sa va fi slabă și timidă, dacă acolo unde trebuie să răspundă eu energie, el abia atinge în mod superficial punctele ce se discută, se va expune la desaprobarea colegilor săi și i se va zice poate chiar că nu și-a îndeplinit în conștiință datoria.

Dacă ministerul public are dreptul de a ataca actele, vorbele și pasiunile apărării, cred că trebuie să și apărarea să aibă același drept față de ministerul public.

De multe ori un orator, pentru a slăbi puterea cuvântării adversarului său, relevează contradicțiile acestuia, fie în expunerea sa verbală, fie în actele și scrierile sale. Acest sistem poate fi folositor cauzei ce se pledează, și de aceia el e adoptat de foarte mulți avocați. Așa, de exemplu, un avocat, într'o pledoarie, a emis o părere asupra unei chestiuni; mai târziu, într'o chestie identică, uitând de sigur părerea emisă, susține un sistem opus aceluia de mai înainte. Într'o atare împrejurare, e bine ca acel avocat să fie pus în situația—foarte delicată de alt-fel—de a se explica.

Ministerul public nu scapă mai nici o dată asemenea

ocaziune, și pentru aceasta nimeni nu-i aduce vre-o imputare.

Că apărarea față de ministerul public trebuie să fie cât se poate de liberă, este un ce care nu mai suferă discuțiune; dar nu numai că avocatul e în drept să combată cum înțelege el rechizitorul ministerului public, ci trebuie să examineze și să discute toate fazele instrucțiunii.

Astfel el e în drept să arate dacă judecătorul de instrucție a depășit limita atribuțiunilor sale, dacă a nesocotit dispozițiunile legii asupra libertății individuale, dacă a lăsat să se prelungească fără interes detențiunea prevenitului, sau dacă l'a supus la violențe morale în scop de a obține declarațiuni pe care nu le-ar fi făcut în mod liber; toate aceste considerațiuni pot să aibă cea mai mare influență asupra soluțiunii afacerii.

Precum vedem, avocaatul poate examina și critica actele magistratului instructor căruia legea îi dă cea mai largă libertate de a urmări sau a scoate de sub urmărire pe un prevenit; pentru ce n'ar putea să se lupte cu ministerul public care e însărcinat cu susținerea acuzățiunii eșite din munca aceluși judecător?

Dacă avocatul ar păstra în cuvântarea sa atitudinea timidă a unui om care menajează susceptibilitatea adversarului său, atunci imunitatea apărării ar fi compromisă și lupta n'ar mai fi egală, și ceia ce magistratura ar câștiga printr'o deferență excesivă față de organul ministerului public, ar fi departe de a compensa ceia ce justiția ar pierde dacă apărarea n'ar fi liberă.

Pasiunea e ceva esențial în or ce desbatere judiciară și mai ales în cele criminale.

Berville în opera sa «Eloquence du barreau» zicea: «*défenseur d'une cause privée, l'avocat rassemble sur ce point unique toutes les forces de son âme et de sa pensée; il a senti les angoisses de son client, il s'est animé de ses passions, il s'est rempli de ses douleurs.*»

• Dacă ministerul public e rezervat, apărarea trebuie să păstreze aceiași notă.

Magistratul fiind om, el e supus pasiunilor și aceste pasiuni apar mai ales la ministerul public. Or ce luptă judiciară provoacă pasiuni și nimeni nu poate să reziste; dacă ministerul public cere și dorește condamnarea acuzatului în interesul societății și a justiției pe care le reprezintă și pe care le crede ultragiante, când obține o condamnare el e măgulit de abilitatea și elocvența sa.

Dacă însă acuzatul e declarat inocent, ministerul public nu va vedea în aceasta un eșec personal, dar va avea regretul să constate că acuzarea pe care a fost chemat s'o susțină, a fost eronată.

Când apărătorul vede eroarea acuzării, nu e oare de datoria sa ca să arate tot ce a fost exagerat în expunerea făcută de adversarul său? Și nu trebuie să-i fie și lui permis de a se servi de aceleași arme? De sigur că da!

Ministerul public improvizează ca și avocatul; căldura cuvântării și a acțiunii îl mișcă tot așa ca și pe adversarul său și merge poate mai departe de cât ar fi vrut, ceea ce nu s'ar întâmpla dacă ar putea să măsoare mai dinainte fie care cuvânt ce trebuie să pronunțe.

Dacă improvizația avocatului ar fi plină de pericole pentru el, lupta n'ar mai fi egală. Pasiune dintr'o parte și din alta.

Dacă pasiunile joacă un rol atât de important în afacerile de toate zilele, ele sunt și mai intense în cele politice.

În afacerile politice, apărătorul este mai în tot-de-auna amicul clientului său: aceleași idei, aceleași vederi, aceleași speranțe îi unesc pe amândoi: apărând cauza clientului, el apără în același timp cauza sa proprie, și convingerile sale.

«En revétant la robe d'avocat», zicea Delangle, «nous ne nous depouillons pas de nos convictions; c'est par elles que nous valons quelque chose, peut être. Non, elles nous suivent à l'audience».

Dacă față de atacurile pline de pasiune, avocatul n'ar răspunde de cât pe un ton lipsit de convingere și de energie, el s'ar expune la dezaprobarea colegilor săi, și după cum a zis tot Delangle «*son ministère ne serait plus qu'un ministère de servilité et de déception*».

Ast-fel dar cu cât examinăm mai mult modul în care se dau luptele judiciare, cu atât vedem că trebuie să domnească o perfectă egalitate în discuțiile dintre barou și ministerul public.

Chaix-d'Est-Ange a fost însă de părere opusă. El a declarat că «pretendre a de pareils droits c'était confondre les époques et se reporter vers ces temps anciens où le droit d'accusation publique appartenait à tous; autant vaudrait-il cette sanglante loi de Lynch qu'on applique sur les confins du désert, dans l'autre monde; ce ne serait rien moins que le désordre dans la cité et le trouble dans les familles».

Dar cum e cert că de la începutul secolului al XIX-lea, Baroul a cerut și obținut egalitatea între el și ministerul public, ar fi nedrept să se spună că această doctrină ar fi avut ca consecință desordinea în familie, și încă și mai puțin aplicarea legii, căci acest obicei barbar fixează o justiție sumară, care nu se poate deloc concilia cu principiul unei apărări regulate.

Avocatul când cere libertatea cuvântului, nu trebuie să treacă cu vederea buna cuviință și considerația ce datorește adversarilor săi. Respectul pentru justiție trebuie să-l oprească de a rosti cuvinte violente, mai ales când nu e provocat.

În raporturile sale cu magistrații, ca și cu colegii săi, el trebuie să se conducă cu cea mai desăvârșită politețe.

Căldura ce o pune în apărarea cauzei care-i este încredințată, nu trebuie să-l facă a părăsi moderațiunea față de părțile adverse; el trebuie să evite de a atăta mânia prin vorbele sale sau prin atitudinea sa, și să facă un ast-fel de uz de talentul său, în cât să nu aducă deconsiderație în ordinul al cărui membru este.

«Quel caractère, zice D'Aguesseau, peut être plus indigne de la gloire d'un ordre qui met tout son bonheur dans son indépendance, que celui d'un homme qui est toujours agité par les mouvements empruntés d'une passion étrangère qui s'apaise et s'irrite au gré de sa partie, et dont l'éloquence est esclave d'une expression satirique qui le rend toujours odieux et souvent méprisable à ceux même qui lui applaudissent».

Dacă ministerul public reprezintă societatea pentru a acuza, apărarea o reprezintă pentru a apăra un membru al ei, așa că oficiul unora și al altora este sacru.

Ar fi de preferat dacă atât ministerul public cât și avocații ar putea, fără să compromită cauza pe care fie-care din ei o apără, să se abțină de a rosti cuvinte sau de a face reflecții care supără. Când însă natura cauzei nu îngăduie această rezervă, ambele părți ar avea o mare vină, căci s'ar putea compromite interesele ce le sunt încredințate.

Fără îndoială, în luptele judiciare unde atât interesele acuzării cât și ale apărării merită să fie prote-

jate, părțile se animează și fără să vrea rostesc cuvinte une-orî cam aprinse; aceste sunt inconvenientele dar în acelaș timp și necesitățile luptei. Totuși e bine să se păstreze nota deferinței și a buneî cuviinți pentru ca discuția să nu degenereze în dispută. În aceste lupte care se dau în numele adevărului și al dreptății, e necesar ca persoanele să se respecte; în cuvântare să fie totdeauna demn, înalt și politicos. Aceasta trebuie să fie și am constatat cu satisfacțiune că e norma după care se conduce baroul nostru.

Avocatul nu poate să-și aroge dreptul de a censura pe reprezentantul ministerului public, nici să blameze acțiunile, vorbele și intențiunile sale, căci a censura și a blama nu înseamnă a discuta.

Curtea de Paris recunoscând dreptul liberei apărări atât în interesul acuzaților cât și a justiției însăși, a oprit totuși atacurile îndreptate în contra ministerului public. «L'attaque doit être particulièrement interdite contre le ministère public investi par la loi du droit de porter la parole au nom de la société», zice Curtea de Paris.

Asupra acestei măsuri, ordinul avocaților ținând o consultațiune au declarat că decizia Curții li se pare că lovește gray în dreptul liberei apărări.

«Il y a là, zice baroul de Paris, une discussion établie entre le ministère public et l'avocat; une supériorité donnée à l'un sur l'autre, que légalement nous ne saurions admettre; parceque d'une part elle se concilie mal avec le principe reconnu et sacré de la libre défense; parceque, d'autre part, elle dénature la position relative du magistrat et de l'avocat dans la sphère judiciaire où ils sont appelés l'un et l'autre, par la loi, à parler et agir».

E adevărat că așa este. Drepturile și îndatoririle ministerului public și ale baroului, au acelaș izvor: legea. Oamenii cari exercită aceste drepturi și îndeplinesc aceste îndatoriri, or care ar fi numele lor, sunt toți deopotrivă miniștrii ai legii. Decî, părerea Curții de Paris mi se pare prea severă și nu mă unesc cu ea. Inteligența care judecă, este ea oare mai înaltă de cât aceea care aduce lumina într'un proces și prepară ast-fel darea hotărârei? Cum se poate ca oamenii cari au aceleași puteri, aceeași misiune, acelaș scop, aceleași drepturi și cari țin de-o-potrivă drepturile lor de la societate și de la lege, să fie tratați în mod deosebit? Pentru ce ministerul public ar avea singur dreptul de a ataca și de a apăra, iar avocatul numai dreptul de a apăra?

Atacul e interzis în contra ministerului public, zice Curtea de Paris, pentru că el este investit de lege de dreptul de a vorbi în numele societății. Dar și avocatul este de asemenea investit de lege cu dreptul de a lua cuvântul tot în numele societății.

Acțiunea justiției trebuie să fie promptă; una din datoriile avocaților este de a se asocia la sfârșirile ce le fac magistrații pentru realizarea acestui scop. Am constatat cu multă plăcere și satisfacțiune, că atât în afacerile penale cât și în acele civile, membrii acestui barou se prezintă în tot-deauna bine pregătiți și expun cu o desăvârșită claritate faptele și probele procesului; la rândul lor, magistrații îi ascultă cu toată răbdarea și buna-voință ce trebuie să caracterizeze pe orî ce judecător, fără a-i întrerupe, de și unele procese nu comportă o desvoltare atât de întinsă. În principiu dar, nimeni nu contestă dreptul liberei apărări, căci acest drept e util nu numai acuzaților dar și justiției însăși.

Magistratura noastră a fost în tot-deauna o bună prietenă a baroului și va fi. Ea a tratat și va trata pe

membrii ei cu toată deferența pe care interesul justiției și urbanitatea îl dictează.

Iar avocații la rândul lor au știut să dea cele mai complete dovezi de respectul și înalta considerație ce se cuvine magistratilor. Nobila și frumoasa lor profesiune punându-i de-asupra tuturor pasiunilor, ei vor căuta să răspândească lumina adevărului, făcând să reiasă dreptatea cauzei ce apără pentru triumful legii și pentru gloria și reputațiunea lor. Sunt încredințat că vor lucra neconținut pentru a merita stima celor cari distribuie justiția, că vor respecta imperiul legii căreia se cuvine să sacrifice toată măreția profesiunii lor și că nu vor pași în sanctuarul justiției de cât conduși de acel respect sacru pentru lege, pentru adevăr și pentru demnitatea aceloră cari îi ascultă.

RĂSPUNSUL

D-lui Sc. Popescu, primul-președinte al Curței de Apel din București, la discursul de deschiderea anului judecătoresc 1907-908, rostit de d-l procuror de secțiune G. Drăghici

Domnule Procuror General,

E necontestat că Ministerul Public are rolul cel mai important în represiunea crimelor și delictelor. Reprezentant al Societății, Procurorul trebuie însă să fie desbrăcat de orî-ce pasiune și să nu aibă în vedere de cât descoperirea adevărului. Ca parte alăturată în procesele cu minor și interziși, vocea sa calmă și imparțială aduce adesea multă lumină în cauză.

Pentru ca Procurorul să fie însă la înălțimea situațiunii lui, nu e destul ca el să aibă titlu și să întrunească celelalte condițiuni prevăzute de legea de organizare judecătorească, ci mai trebuie încă să aibă aptitudinî speciale, să fie lăsat a-și face neinfluențat datoria, să aibă siguranța meseriei.

Din nenorocire, la noi, numirile și înaintările în magistratură nu se fac tot-d'a-una după merit, ci de cele mai multe ori influențe politice sau răsplata unor servicii aduse decid numirea; de aceea vedem magistrați cari merg cu iuțea fulgerului, căci abia ating stagiul și li se dă gradul, pe când alții stau pe loc câte 14 ani în grad cum avem unul chiar în Curtea noastră. In asemenea împrejurări, nu trebuie să ne surprindă de ce magistrați de valoare, într'un moment de descurajare, părăsesc magistratura și-și dau aiurea tributul lor de muncă.

Așa se și explică pentru ce în lupta judecătorească ce se dă între Procuror și avocat, cel dintâiu se găsește adesea în stare de inferioritate față de cel din urmă, și poate că aceasta e și cauza că se produc înaintea Curților cu jurați achitări de multe ori revoltătoare; și când spun toate acestea nu fac nici o aluziune, e o constatare dureroasă ce o fac ca magistrat de cele ce s'au petrecut și se petrec sub toate guvernele. Ceea-ce surprinde și mai mult este că,

în opoziție, toți oamenii noștri politici par a îmbrățișa cauza magistraturei, dar, ajunși la guvern, totul este dat uitării pentru a urma pe același văgaș.

Am căutat să-mi dau seama la ce se poate atribui această schimbare de atitudine, și am ajuns la convingerea că, la noi, nu plac caracterele independente, ci toți voesc o magistratură docilă și supusă.

Să nu se uite însă că puterea judecătorească este recunoscută prin Constituțiune ca a treia în Stat, și că orî-ce s'iar face, mai curând sau mai târziu, trebuie să-și ia locul ce i se cuvine.

Cazul de la Teleorman este cea mai elocintă dovadă de cele ce afirm. Doi magistrați de carieră, cu vechimea de peste 12 ani neîntrerupți, cari de la început și până la sfârșit și-au făcut pe deplin datoria în răscoalele țărănești, în loc să fie răsplătiți, dânduli-se avansarea, sunt din contră sacrificați și asvârliți, unul în grad inferior la un Tribunal din fundul Moldovei, iar cel-alt în aceeași calitate la un Tribunal unde se știa din înainte că nu poate merge. Și toate astea pentru că acești magistrați au îndrăsnit să-și păstreze libertatea de acțiune, n'au voit să-și plece capul și să se pună la ordinele politicienilor și administrației locale; ba, încă au avut curajul să constate arestările și ilegalitățile săvârșite de Prefect, iar acest funcționar abusiv, care a nesocotit și legi și justiție, punând voința sa mai presus de toate, stă neclintit la locul său, pe când de mult el trebuia trimes înaintea instanțelor represive!

Ceea ce m'a determinat să le iau apărarea este că, ca vechi magistrat, țin la prestigiul corpului din care fac parte pentru înălțarea căruia am muncit cu toții, și am crezut de a mea datorie să arăt pericolul ce amenință magistratura, și măcar dacă ar fi fost cea mai mică vină din partea magistraților loviți! Afirm însă că nimic nu li se poate imputa.

Mă așteptam ca în conflictul acesta dintre magistrați și administrație să întâlnim din partea magistraților, și să le ia apărarea, pe șeful lor erarhic, pe Procurorul-general. Spre surprinderea tuturor cari cunosc mersul afacerii, Procurorul-general i'a abandonat și a îmbrățișat cauza Prefectului, cu toate că nu poate contesta că în penitenciar a găsit oameni deținuți fără cauză cărora el le-a dat drumul, iar alții cari trebuia să se afle în arest, fusesse liberați, fără nici o altă formă de cât voința Prefectului.

Am regretul că am fost printre cei d'ântăi cari au fost pentru delegarea Procurorului general dintre judecătorii Curței; credeam că, luat dintre magistrații inamovibili, va ști să se sus-

tragă influențelor și va fi o garanție pentru magistrații supuși controlului său, dar ne am înșelat.

Sistemul actual de delegațiune n'a dat alt rezultat de cât că Procurorul-general are acum nuanță politică, și politica n'are ce căuta în magistratură; osebît de asta, el s'a pus cu totul la ordine și la dispoziția administrației și toate astea în speranță că va urca mai repede treptele înalte ale magistraturei, speranță care de multe ori e înșelătoare! Se impune dar ca, cu o oră mai înainte, să se revină la vechiul sistem de numire al Procurorului-general, căci așa cel puțin are răspunderea actelor sale.

Iată pentru ce am fost și sunt de părere ca să se ia numirile și înaintările în magistratură din mâinele Ministerului de Justiție și să se introducă listele de prezentare. Pentru că subiectul discursului D-v de deschidere se ocupă mai cu seamă de rolul Minist. Public în afacerile penale, găsec, D-le Procuror-general, că ar fi timpul ca să se înființeze și la noi *Micul Parchet* (Le Petit Parquet) care există în Franța. Cu modul acesta indivizii prinși în flagrant delict, se vor judeca repede și pedeapsa va servi ca exemplu.

Cazul recent cu mișcarea lucrătorilor din gara de Nord e unicul, poate, unde Parchetul a procedat cu energie și represiunea a avut loc imediat. În genere, în cazuri identice și mai ales acolo unde politica este amestecată, instrucția întârzie cu lunile și chiar mai mult, probele dispar, totul se dă uitării, apărarea uzează, în fine, de toate mijloacele pentru ca afacerea să nu poată fi judecată, în așteptarea schimbării regimului, pentru ca să se termine cu o achitare sigură.

De sigur că apărarea are un important rol în distribuirea justiției. Codul de procedură penală a prevăzut-o și impus-o din oficiu când e vorba de crime, unde nimeni nu poate fi judecat fără a fi apărat. Prin noua lege pentru organizarea Corpului de avocați (art. 80—86), s'a prevăzut și reglementat asistența judiciară în toate afacerile pentru persoanele sărace fără deosebire de naționalitate, asistență care se da chiar înainte de votarea legii, grație inițiativei D-lui Mihail Antonescu, Decanul baroului avocaților din județul Ilfov, care este și autorul legii, și nu putem contesta că avocații din baroul Capitalei, cari enumără în rândurile lor talente distinse, contribuiesc mult în a ne ajuta și înlesni calea în deslegarea problemelor juridice dificile, ce sunt supuse judecăței noastre. Dat fiind însă numărul crescând al afacerilor și dispozițiile complicate de procedură, ar fi de dorit ca avocații să ne dea tot concursul pentru a tăia scurt cu șicana.

Ca și magistratul, avocatul trebuie să fie condus numai de conștiința datoriei, să nu comiteze cătuși de puțin pe influența persoanei sale, ci pe dreptatea cauzei pe care o apără; pentru aceasta însă trebuie să depună o muncă continuă pentru studierea pricinilor ce îi sunt încredințate și, pentru aceasta se cere timp. La noi, însă, avocații fac în acelaș timp de toate; când nu sunt Miniștrii, îi găsim ca Deputați sau Senatori, Profesori universitari, Primari, Avocați sau membrii pe lângă diferite instituțiuni de credit etc..., în cât te miri cum pot să-și împartă timpul și să le satisfacă pe toate. Au fost și avocați cari cât au stat miniștrii nu și-au neglijat un moment procesele, de și la bară apărea un alt avocat, ba unii au căutat chiar a forma o magistratură pe care să poată compta când va reincepe advocatura!

Iată de ce sunt contra excepțiunilor ce s'au introdus prin legea Corpului de avocați la al. c de sub art. 3 și ar fi de dorit ca ideia D-lui Maiorescu și a regretatului Eug. Stătescu să devină lege, așa în cât Ministrul de Justiție să nu mai poată profesa advocatura cel puțin trei ani de la eșirea sa din minister.

Ași mai avea o dorință, pe care numai legiuitorul o poate satisface, aceea adică ca avocații să fie repartizați pe instanțe. Astăzi vedem zilnic tineri avocați, abia înscriși în tabloă, că se prezintă înaintea Curților de Apel și chiar înaintea Curței de Casație; mulți din ei, de și cu fond, dar ne având experiența necesară, fac o tristă figură și termin prin a se pierde, în detrimentul corpului din care fac parte.

Ar fi iarăși de dorit ca să se țină conferințele, pe cari de alt-fel le prevede al. a de sub art. 5 din legea corpului de avocați, căci tinerii avocați ar avea ocasiunea să se formeze și să le profite.

Nu pot încheia această parte fără a aduce laudele mele D-lui Mihail Antonescu, Decanul baroului avocaților din județul Ilfov, pentru că numai prin stăruința D-sale avocații poartă astăzi semnul distinctiv—*roba*—și s'a prevăzut în lege atâtea dispozițiuni menite a ridica prestigiul corpului din care face parte și în capul căruia stă cu multă demnitate.

* * *

Datele statistice prezentate de D-v pun D-le Procuror-general în evidență două fapte: 1) că numărul afacerilor a crescut în mod simțitor; și 2) că în anul judecătoresc expirat s'a pronunțat 191 de decisiuni mai mult ca în anul cel-l'alt.

Causa înmulțirii afacerilor este că prin legi e-

manate de la diferite Ministere s'a dat și se dă în competența Curților de Apel sarcini noi, fără ca în schimb să fie descărcate de o seamă de afaceri de minimă importanță care le ia un timp prețios. Așa de ex.: a) Curțile judecă în a doua instanță consolidarea dreptului de concesiune al terenurilor petrolifere pe proprietățile particulare, și numărul lor merge crescând; b) de și legea pentru înființarea Contenciosului administrativ a avut în vedere, între altele, de a concentra toate recursurile, în orî ce materie, la Curtea de casație, s'a omis, totuși, aî se da operațiunile de bursă prevăzute de legea din 9 Mai 1904 asupra burselor de comerț, așa în cât astăzi Curțile de apel judecă, ca instanță de recurs, toate aceste operațiuni potrivit art. 58 din acea lege, și ele dau destul de lucru; c) în fine, prin art. 10 al legii din 16 Februarie 1907 asupra întocmirii, revizuirii și permanenței listelor electorale s'a dat în competența Curților de apel judecarea contestațiunilor ce s'ar ivi în această materie. Nimeni, cu toate astea, nu se gândește să ia de la Curți afacerile de mică importanță, contravențiunile prevăzute de diferite legi sanitare care abundă, ba, ni s'a dat să judecăm până și falșificarea laptelui!

De și s'a dat 191 decisiuni mai mult ca în cellalt an judecătoresc, situațiunea ar fi fost cu totul alta dacă nu erau alegerile generale, din cauza cărora s'a amânat sute de afaceri; ba, de data asta, s'a suprimat chiar dreptul la vacanța mare. Și cel puțin dacă prezența noastră ar contribui în ceva pentru a garanta sinceritatea alegerii! Am avut însă ocasiunea să constat, presidând alegerile generale de Cameră și Senat la Buzău, că secretul votului nu mai există, fiindcă la despuerea scrutinului am găsit sute de buletine însemnate cu numere de ordine, iar la alegerile comunale din capitală s'a cercat a ni se aduce la vot persoane fictive, sistem care s'a practicat și se practică sub toate guvernele.

În asemenea condițiuni ar fi mai bine să fim lăsați să ne vedem de afacerile noastre, unde sunt în joc atâtea interese care așteaptă ca justiția să-și spună cuvântul său.

Dacă însă numai decât e necesară prezența noastră la presidarea alegerilor, atunci cel puțin să se țină seamă de modificările ce au fost propuse de fie care din noi și pe care practica ni le-a semnalat.

Cred că întocmirea listelor electorale de către Tribunale va da bune rezultate, și dacă prin lege s'ar restrânge drepturile de vot numai la cei ce știu să scrie și să citească care, prin urmare, și-ar putea da seama de importanța actului ce săvârșesc, dacă s'ar face colegiul unie și dacă cartea

de vot ar purta pe ea și fotografia alegătorului, de sigur că ori ce fraudă va dispărea și alesul va fi expresiunea voinței alegătorilor.

Osebit de asta, trebuie simplificată și operațiunea electorală. Buletinele individuale îngreunează și întârzie votarea, pentru că une ori—cum e la col. II Deputați în capitală—trebuie ștamplate mii de buletine, și toate astea fără nici o utilitate practică, întru cât secretul votului nu e garantat.

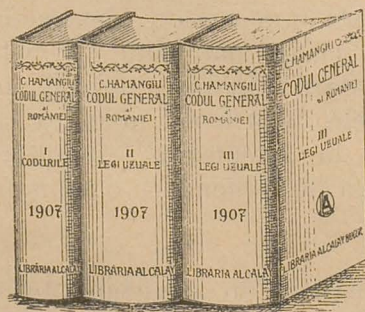
Păreră noastră este ca pe același buletin să se tipărească numele tuturilor candidaților, să și pună fie-care înaintea numelui semnul distinctiv, și alegătorul să aibă dreptul a șterge cu creion colorat pe aceia pe care nu voese să îi voteze. Cu sistemul acesta controlul devine imposibil, căci ori ce alt semn pus, va avea de efect anularea întregului buletin și, prin urmare, și cu candidații pe care alegătorul a voit să îi voteze.

Cu aceasta terminând cele ce am avut de spus cu ocaziunea acestei solemnități, declar deschis anul judecătoresc 1907—908.

BIBLIOGRAFII

A apărut:

EDIȚIUNEA II (3 volume 7200 pagini)

CODUL GENERAL AL ROMÂNIEI

Codurile, legile și regulamentele din 1856-1907

DE

C. HAMANGIU

Procuror la Curtea de Apel din Iași

Această nouă edițiune în 3 mari volume legate în piele, flexibil, este cea mai completă colecțiune de Coduri, legi și regulamente, coprinzând toate modificările și toate legile și regulamentele noi până în lunie 1907, precum și vechile Coduri Ipsilante, A. Donici, Caragea, Calimach și Regulamentele Organice. Este absolut necesară fie-cărui cetățean, magistrat, avocat și tututor autorităților.

Prețul 40 lei. Comandele se fac la administrația ziarului Curierul Judiciar, București.

A apărut: Vol. II, ed. II, Codicele de ședință al Judecătorului de pace, adnotat și comentat, de d-l Corneliu Botez, președinte, s. II, Tribunalul Covurlui. De vânzare la ziarul Curierul Judiciar, București Prețul lei 7.—Vol. I lei 5.50.